

Houellebecq na javisku zaujme aj napriek nedostatkom

Soňa J. Smolková | Pravda | 03.12.2016

Zo surovej betónovej steny vyrastá monumentálny stredoveký chrlič vody. Spomienka na kresťanstvo. V ústrednej časti javiska sa vŕši kopa piesku, ktorá sa postupne rozsýpa a pohlcuje celé javisko. Prítomie a ponurá nálada jasne naznačujú, kde sme. Na konci našej civilizácie. Lepšiu atmosféru pre divadelnú adaptáciu románu Michela Houellebecqa si ťažko predstaviť.

Napísať divadelnú hru podľa románu Podvolenie iste nie je ľahké. Houellebecqove postavy vo svojej podstate nie sú sympatické. Viac rečnia, ako konajú a keď aj náhodou niečo spravia, nestojí to za veľa. Hrdinom či skôr antihrdinom je profesor literatúry François, tápajúci v nude a otupenosti. Jeho život je výnimočný len v tom, že sa odohráva v zlomovom čase. V roku 2022 totiž vládu nad Francúzskom preberie demokraticky zvolená islamská strana.

Islamizácia neprebíha vyhroteným konfliktom. Prichádza nenápadne, drobnými ústupkami, zmenami názorov a najmä hľadaním výhodnejšej životnej stratégie. Čitateľsky pútavý obraz o príčine a následku krachu našej civilizácie je však na javisku tvrdým orieškom. Ak Peter Lomnický, nechcel Houellebecqa výrazne prepisovať, nemal veľa možností pre jeho zdynamizovanie. Jeho hra preto plynie pomaly a divákov, ktorí román poznajú, veľa prekvapení nečaká.

Režisér Marián Amsler sa sústreďí najmä na vytváranie ponurej nálady. Výdatne mu v tom pomáhajú výtvarníci inscenácie Juraj Kuchárek a Martin Kotúček. Väčšina scén sa odohráva v šere a v largo tempe. Iste, režisér tento pomalý prúd na niekoľkých miestach preruší a do deja vsunie takmer idylické obrazy postarších Francúzov hrajúcich petang, návštevy u známych či Françoisove smiešne stretnutia s dávnymi milenkami. Tieto obrazy sú však skôr fraškou a príkladom toho, prečo všetko dopadlo tak, ako dopadlo. Ani ich energia nezabráni tomu, aby inscenácia na viacerých miestach nepôsobila zdĺhavo. To však nie je jej najväčším problémom.

Nečakané herecké obsadenie

Podvolenie je v tejto sezóne už druhá ambiciózná inscenácia v Divadle Aréna, ktorú limituje nesúrodé herecké obsadenie. Reč nie je o obsadení Juraja Mokrého do postavy François. Naopak, jeho extrémna civilnosť, váhavosť, ale aj kostýmová a vizuálna štylizácia pripomínajúca samotného Houellebecqa, dodávajú jeho výkonu nezvyčajnú kvalitu. V prospech inscenácie sa pridávajú aj výkony Moniky Potokárovej, Dávida Uzsáka a Ľuba Romana. Problematicky sa však ukazuje obsadenie Štefana Kožku a Zuzany Kocúrikovej. Obaja herci hrajú viaceré zlúčené

postavy, preto je ich priestor v inscenácii značný. Ich temperament len málo zapadá do konceptu inscenácie a triešti jej celistvosť.

Uvedenie Michela Houellebecqa na javisku je výzvou aj príležitosťou. Hoci sa Divadlu Aréna nepodarilo využiť ju na sto percent, ide o inscenáciu, ktorú sa oplatí vidieť a premýšľať o nej. Nielen kvôli jej téme, ale aj pre divadelný jazyk a pôsobivú scénografiu.

Hodnotenie Pravdy: 3/5

Peter Lomnický: Podvolenie (podľa románu Michela Houellebecqa) /

réžia: Marián Amsler /

dramatizácia: Peter Lomnický /

dramaturgia: Saša Sarvašová /

scéna: Juraj Kuchárek /

kostýmy: Martin Kotúček /

hrajú: Juraj Mokry, Monika Potokárová, Dávid Uzsák, Ľubo Roman, Štefan Kožka, Zuzana Kocúriková /

premiéra: 10. 11. 2016 v Divadle Aréna